

VISITA A LES CABRES D'EN PEYU

Per Núria Vives

Amb la Xen, la guia de la visita, i la resta del grup, entro al corral. És espaiós. Les portes i el sostre són de fusta, el terra, cobert de palla que renoven sovint per la higiene i confort dels animals. El recinte té claror natural gràcies a unes làmpades instal·lades al sostre, que reflecteixen la llum exterior. D'aquesta manera, el cicle reproductiu dels animals, que depèn de les hores de llum, no es veu alterat. Conec les cabres, les protagonistes del projecte "les cabres d'en Peyu". Són de raça alpina. En total, n'hi han 80, cadascuna té un nom i llueix arracades grogues; marcadors amb la numeració registrada, que correspon a la raça, l'edat, els progenitors... Les acompanyen les seves cries que encara mamen.

No els espanta la presència humana. Al contrari, de seguida em trobo envoltada de tres exemplars que em demanen atencions, i així tota l'estona que soc a l'estable. Estan encantades que els toqui el cap, el llom... No dono l'abast per acomplir les seves exigències afectives.

En un tancat a part hi ha tres cabres. Abans eren quatre, però n'han hagut de sacrificar una, perquè estava malalta, segons ens explica una treballadora de l'explotació. La resta, una per edat i les altres per complicacions en els parts, ja no podran criar mai més. És a dir, han deixat de ser productives. Per aquesta raó les duran a una altra finca per dóna'ls-hi un final digne. La treballadora no revela quin, però ni jo ni la resta dels visitants ens atrevim a preguntar.

Darrera uns sacs de pinso hi ha un cabridet de poques setmanes. És la imatge de la tendresa i la indefensió. Està apartat de la resta que crien les seves mares. La cuidadora l'agafa i convida a que el sostinguin els nens, que d'ençà que l'han descobert el miren embadalits. De seguida, un munt de braços malden per agafar-lo. Així, l'animaló va passant de nen en nen. Ells l'omplen de carícies i es desfan en afalacs. Alguns fins i tot li fan petons. Ell s'ho pren com si ho necessités.

La dona, mentre la canalla està atenta al cabrit, ens comenta als adults que és la primera cria d'una cabra molt jove que quan va parir es va espantar molt i va rebutjar-lo. Ni tan sols el va voler alletar. Així, elles li donen el biberó. Quan sigui més grandet, menjarà un pinso exprés per lactants. És un mascle, així que amb pocs mesos anirà per carn, com les altres cries mascles, totes ens posem molt tristes quan ve el camió per endur-se'ls, diu.

Jo li pregunto quan de temps passa d'ençà que neixen fins que se'n van. Em diu que tres mesos, i que els cabrits mascles van tots per carn. Algunes femelles les venen a altres explotacions on criaran i produiran llet. La resta correran la mateixa sort que els seus germans.

Mentrestant, algunes cabres surten a l'exterior a través d'una portalada que dona a un tancat exterior on accedeixen lliurement. És una atalaia que s'avoca a un paisatge d'una verdor intensa que brinden els sembrats i boscs d'alzines. Més enllà es succeeixen muntanyes i pics. El lloc és prou gran pel nombre d'animals que hi viuen. D'aquesta manera es respecta el seu espai vital.

"Les cabres d'en Peyu" és a Mas Bellavista, terme municipal de Muntanyola, a la comarca d'Osona. Hi he arribat per una carretera interior que s'enfila a la muntanya a través de camps de blat i de colza. Gairebé a dalt de tot de la carena, a l'esquerra de la carretera, hi ha un rètol de fusta amb una imatge d'un boc vestit amb camisa i corbata, de somriure sorneguer

i unes lletres grans amb els mots “cabres” a d’alt i “Peyu” a sota. La icona del projecte indica l’entrada a la finca.

He hagut d’esperar fins el maig per fer la visita. Fa mesos que vaig fer la reserva. A la tardor, les cabres entren en zel i son cobertes pels boccs. Ells en tenen tres que ara es troben en un clos separats de les femelles. Solament un, l’Elvis, el més jove, s’acosta i el puc tocar a través del tancat. A l’hivern, les cabres estan gestant i han d’estar tranquil·les. Per això no és fins a la primavera, que comencen a fer visites.

La iniciativa és de dues veterinàries, la Mireia i la Xen, que són unes apassionades de la ramaderia i de les cabres. La Mireia és la parella d’en Peyu, actor, humorista, col·laborador de Catalunya Ràdio, molt conegut i apreciat al país, circumstància que ha aprofitat perquè el projecte sigui més conegut donant-li el seu nom.

“Les cabres d’en Peyu” va néixer el 2020, en un paratge que es troba al mig de la natura. Així, gestionen l’energia i els residus de forma respectuosa amb el medi ambient. Produeixen l’electricitat amb plaques fotovoltaiques i tenen una depuradora pels residus que generen.

Les cabres surten pasturar conduïdes per la Xen i la Mireia, que van haver de fer classes amb un pastor, ja que mai ho havien fet.

Durant la visita, la Xen, fa una demostració de pastura amb xais amb l’ajut del gos d’atura, en Kaixo, un *Border Collie*, i explica en que consisteixen les ordres que li dona en francès: “cuixé”, “avant”, i l’internacional “stop”. Es veu que es poden ensenyar en diferents idiomes, i això fa possible treballar amb dos gossos a l’hora. El ramat es va movent pel terreny ben agrupat, canviant de direcció o entrant en el cobert, sempre ben atent al gos que obeeix les ordres de la pastora. Ella ens comenta les avantatges del gos de raça *Border Collie* i les del d’atura, que són amb els que treballen.

Les cabres, també fan vida a l’estable. Ara que han parit, a les cries que ja no manem se les deixen en semi llibertat per un terreny de la finca, al costat de l’estable, de sol costerut i pedregós, amb arbusts, roures i alzines, on rosseguen els brots tendres dels vegetals mentre salten i corren.

La llet de les seves mares serà per fer els formatges, que elaboren a la propietat.

El lacti passa directament del muniyidor a uns conductes que el porten a un contenidor refrigerat, que es troba a l’obrador on fan els formatges, al costat mateix de la zona de muniyida. N’elaboren tres: l’ausetà, fresc acabat amb farigola; el Capri, madurat de tres setmanes, i el Bellavista que és un semicurat de tres mesos de maduració. A més, fan mató i iogurt.

Quan finalitza la visita, davant l’esplanada de l’agrobotiga. Damunt de dues bobines de fusta que fan de taula, el Peyu, ens ha preparat una degustació dels seus formatges, a més de mel, carquinyolis i vi, disposats en uns plats en forma d’ampolla, molt originals, tot fet per artesans de la zona.

Abans de començar el tast ens fa una explicació de tots els productes, sobretot dels seus formatges, i ens aconsella l’ordre en que els hem de degustar perquè cap no amagui el gust de l’altre. Ens recalca la seva aposta per l’agricultura de proximitat, per cuidar el territori i recuperar la ramaderia tradicional, a més dels seus làctics, que, donada la minsa quantitat que en produeixen, només es venen a l’agrobotiga.

Tots els formatges estan boníssims. Abans de marxar, compro una unitat de cada classe per poder continuar gaudint-los a casa. Lamento que no els pugui aconseguir enlloc més que a les seves instal·lacions, que són ben lluny del meu domicili.

L'experiència de conèixer la granja val la pena, sobretot perquè he conegut la ramaderia tradicional. També el món rural que dia a dia s'esforcen en cuidar i mantenir les persones que hi viuen i que s'estimen, així com la seva lluita per preservar-lo.